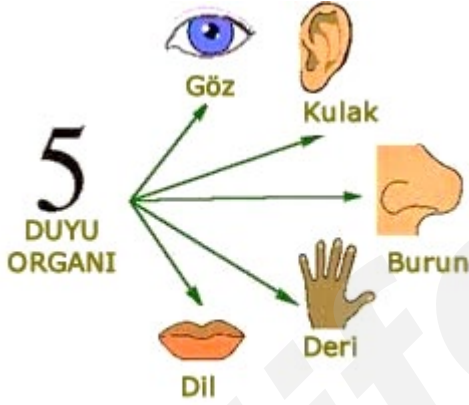
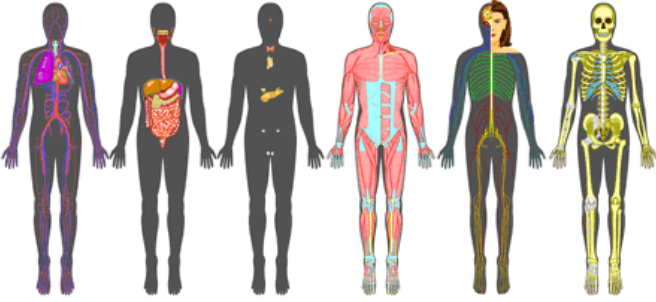

Sistemlerin Sağlığı İçin Yapılması Gerekenler

Vücudumuz destek ve hareket, sindirim, dolaşım, solunum, boşaltım, üreme sistemi ile denetleyici ve düzenleyici sistemler ve duyu organlarından oluşur.

Vücudumuzdaki sistemlerin birlikte uyum içinde çalışması gerekir. Sistemlerden birinin çalışmasında aksama olursa diğer sistemler de bundan olumsuz etkilenir. Bu nedenle sistemlere zarar verecek davranışlardan uzak durmak gerekir.

1- İç Salgı Bezlerinin Sağlığı

İç salgı bezlerinin sağlığı ve ürettikleri hormonların düzenli ve gerektiği miktarda olması, dengeli beslenmeyle; stres, sigara ve alkol gibi zararlı maddelerin kullanımından uzak durmakla yakından ilgilidir. Bu salgı bezlerini, buldukları organ ve sistemlerin sağlıklarını etkileyen etmenler de ayrıca etkiler.

İç salgı bezlerinin sağlığı için;

- Düzenli uyumalıyız.
- Sağlıklı beslenmeliyiz.
- Egzersiz yapmalıyız.
- Stresten ve aşırı kafein tüketiminden uzak durmalıyız.
- Alkol ve sigara gibi zararlı alışkanlıklardan uzak durmalıyız.

İç Salgı Bezleri Hastalıkları

İç Salgı bezleri hastalıklarından bazıları; **cücelik**, **devlik**, **diyabet (şeker hastalığı)** ve **guatr**dır.

• Cücelik ve Devlik

Büyüme hormonu, büyüme döneminde az salgılandığında **cücelik**; çok salgılandığında ise kol ve bacaklardaki uzun kemiklerde ve çene kemiklerinde aşırı büyüme görülür. Bu ikinci durum, **devlik** olarak adlandırılır.

Devlik

Cücelik

ALİ UZUN - FEMBİLİMLERİ ÖĞRETMENİ

• Diyabet (Şeker Hastalığı)

Kan şekerini ve bunun düzensizliğinin neden olduğu şeker hastalığını çevrenizdekilerden duymuşsunuzdur. *Kandaki şekerin düzensizliğinin nedeni, pankreasın bu hormonları gereğinden az veya çok salgılamasıdır.*

Öte yandan, doku hücrelerinin kandaki şekeri alıp enerji kaynağı olarak kullanabilmesi için insüline ihtiyaç vardır. Doku hücreleri, insülin yetersizliğinde kandaki şekerden yeterince yararlanamaz. Bu durum, kandaki şeker oranını yükseltir ve **şeker hastalığının** (diyabet) oluşmasına yol açar.

Kan şekeri ölçümü

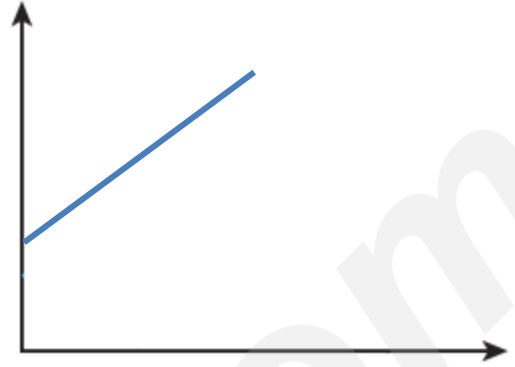
Açlık Kan Şekeri Seviyesi	
50-70 mg/dl	Hipoglisemi
70-100 mg/dl	Normal
100-125 mg/dl	Gizli Şeker
126 mg/dl üzeri	Diyabet

Tokluk Kan Şekeri Seviyesi	
100-140 mg/dl	Normal
140-199 mg/dl	Gizli Şeker
200 mg/dl üzeri	Diyabet

• Guatr

Tiroksin hormonu fazla salgılandığında dokuların oksijen kullanımı artar.

Dokuların oksijen kullanımı

Tiroksin hormonu

Dokuların oksijen kullanımının artması hücrelerde canlılık faaliyetlerinin hızlanmasına neden olur. Vücutta tiroksin hormonunun gerekenden fazla salgılanması, bir yandan kalbin atış sayısını artırırken, öte yandan iskelet kaslarının zayıflamasına ve sinirliliğe yol açar.

Tiroit bezi, iyot eksikliği gibi nedenlerle yavaş çalışmaya başlayınca tiroksin üretebilmek için daha fazla çalışır ve şişer. Bu durumda **guatr** hastalığı ortaya çıkar.

Guatr hastalığı

Guatr hastalığı ameliyat gerektirebilir ve hastalığı önlemek için mutlaka iyotlu tuz tüketmek gerekir.

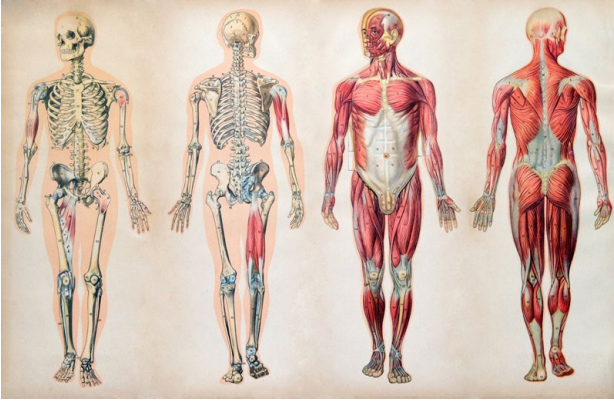

Az ama İYOTLU TUZ kullanalım.

Muğla Halk Sağlığı Müdürlüğü

2- Destek ve Hareket Sisteminin Sağlığı

Kaslarımızın ve kemiklerimizin yapısında protein ve mineraller bulunur. Bu yüzden dengeli ve yeterli beslenmek kemik ve kaslarımızın gelişip güçlenmesi için çok önemlidir. Dolayısıyla bol miktarda **protein içeren süt, et, balık, yumurta ve baklagiller** gibi besinleri özellikle tüketmemiz gerekir.

Kemiklerimizin yapısına katılan kalsiyum ve fosfor gibi mineraller hem kemiklerimize sertlik kazandırır hem de kaslarımızın kasılmasını sağlar. Bu tür mineraller, yeşil renkli sebze ve meyvelerde bol miktarda bulunur.

Destek ve hareket sisteminin sağlığı için;

- Yeterli ve dengeli beslenmeliyiz.
- Dik oturmaya dikkat etmeliyiz.

Doğru

Yanlış

- Kemik gelişimi için D vitamini içeren besinler tüketmeliyiz ve güneş ışığından faydalanmalıyız.

- Yerden bir yük kaldırırken mutlaka dizlerimizi bükerek bacaklardan güç almalıyız.

- Kalsiyum, fosfor gibi mineralleri içeren besinleri, süt ve süt ürünleri ile yeşil sebzeleri bol tüketmeliyiz.

- Yaşımıza uygun egzersiz yapmalıyız.

ALIZUN - FENBİLİMLERİ ÖĞRETİMİ

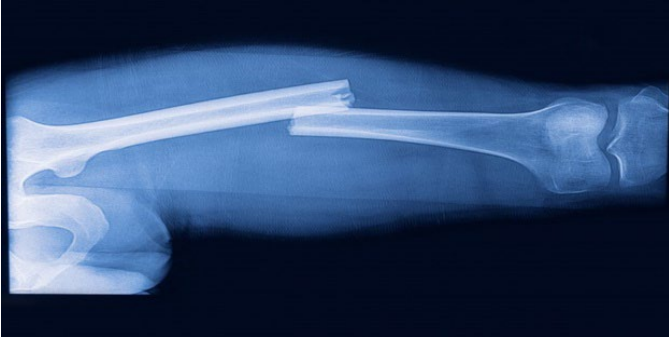
Destek ve Hareket Sistemi Hastalıkları

• Kireçlenme

Düzenli yapılan egzersiz ve sporlar eklem, kemik ve kaslarımızın gelişip güçlenmesini sağlar. Kaslar kullanılmadığında gücünü kaybeder ve zayıflar. Hareketsizlik sonucunda eklem bölgelerindeki eklem sıvıları azalarak eklemlerde kireçlenme başlar. Bu da zamanla eklemlerin hareket yeteneğini kaybetmesine yol açar.

• Kemik kırılması

Çarpma, düşme veya çeşitli etkiler sonucu kemiğin bütünlüğünü kaybetmesi **kemik kırılması** olarak adlandırılır.

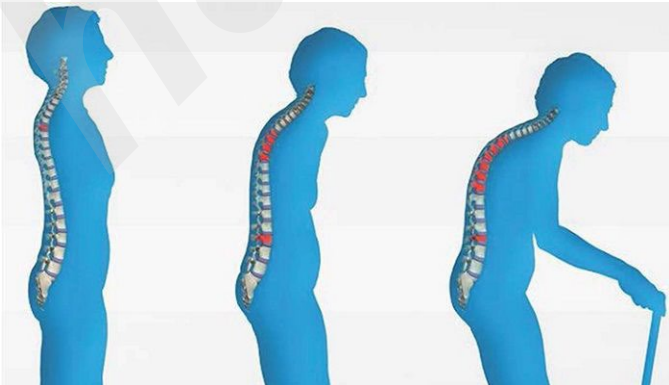
İlk anlarda ağrı ve şişkinlikler meydana getirir. Vücutta kırılmanın gerçekleştiği yere göre kemiğin düzgün bir şekilde kaynamasını sağlayacak yöntemler uygulanır.

• Romatizma

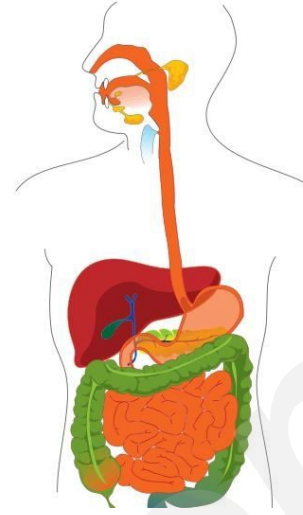
İskelet ve kas sistemimizde şişlik, ağrı, hareket azalmasına yol açan, iç organlarımızda çeşitli problemlere neden olan hastalıklara **romatizma** denir.

• Kemik erimesi

Kemik yapısı içinde kalsiyum azalmasına bağlı olarak kemiğin kırılma olasılığını artıran bir hastalıktır.

3- Sindirim Sisteminin Sağlığı

Sindirim sistemimiz çeşitli etkenlerden olumlu ya da olumsuz etkilenir.

Sindirim sisteminin sağlığı için;

- Ağızımıza aldığımız lokmaları iyice çiğnemeliyiz.
- Asitli ve kafeinli içeceklerden uzak durmalıyız.
- Dengeli ve düzenli beslenmeliyiz.

Dengeli beslenme piramidi

- Çok sıcak ve çok soğuk yiyecek ve içecekler tüketmemeliyiz.
- Yemek sırasında ve yemekten hemen sonra su içmemeliyiz.
- Yemeğe salata veya taze meyve ile başlamalıyız.

ALIZUN - FENBİLİMLERİ ÖĞRETİMİ

Sindirim Sistemi Hastalıkları

En sık görülen sindirim sistemi hastalıkları: **İshal, gastrit,ülser,reflü,kolera,tifo ve kabızlıktır.**

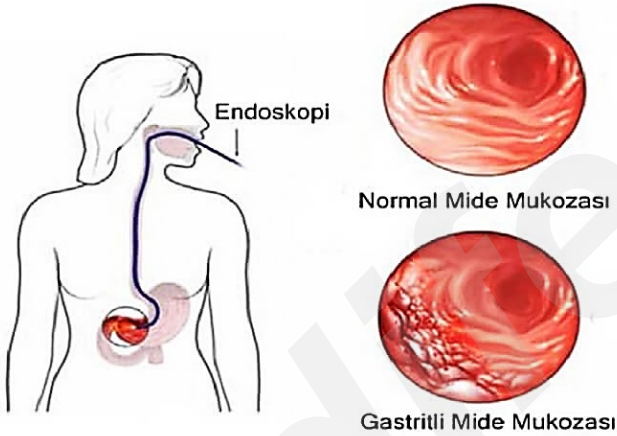
• İshal

Bir gün içerisinde 3-4 defa sulu dışkılama, bulantı kusma, ateş ve hâlsizlik ishal belirtileridir. İshal vücutta fazla su kaybına neden olur. Özellikle bebeklerde tedavi edilmezse ölüme sonuçlanabilir.

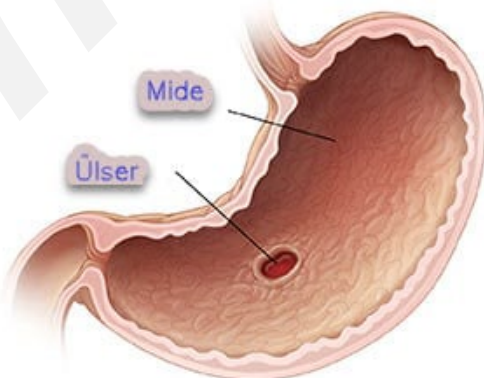
• Gastrit

Mide zarı iltihabı türleri için ortak olarak kullanılan bir terimdir.

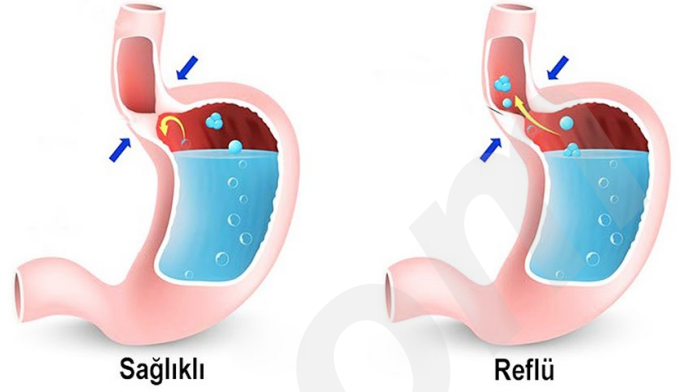
• Ülser

Sindirim organlarında, özellikle mide iç duvarında oluşan yaralardır. Tedavi yapılmadığı zaman bu yaralar hızla büyüyerek kişilerde mide delinmesine bile yol açabilir.

• Reflü

Reflü hastalığı; asit, safra ve mukuslu oluşan mide salgılarının yemek borusu veya ağıza kadar yer değiştirmesidir. Reflü hastalığı, ağıza kadar gelen acı tat ve yiyecek hissi ile kendini göstermektedir.

• Kolera

Kolera adı verilen bir bakterinin bağırsaklara yerleşip çoğalmasıyla ortaya çıkan bir hastalıktır. Bu hastalık bireylerde yüksek ateş ve şiddetli ishale neden olur.

• Tifo

Kirli içme suları ve temizlenmemiş yiyecekler ile bulaşan mikrobik bir hastalıktır. Tifo hastalığı genelde salgın şeklinde yaz ve sonbahar aylarında görülür. Tifo olan insanlarda; yüksek ateş, iştahta azalma, baş ağrısı, burun kanamaları, bronşit, mide ve bağırsak bozuklukları ile ishal görülür.

• Kabızlık

Kabızlık, bağırsak hareketlerinin zor veya normalden daha az gerçekleştiği durum anlamına gelir.

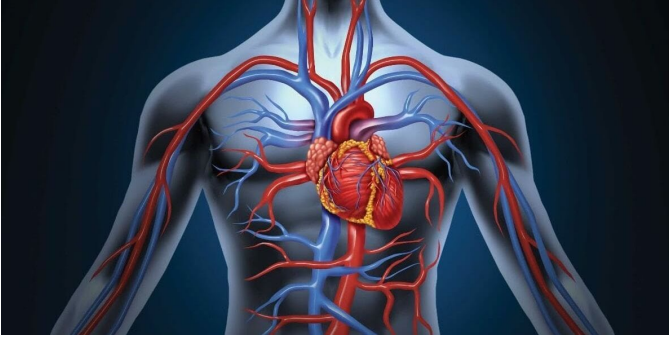

Dışkılama güçlüğü, dışkının tam boşalamaması, ağrılı dışkılama ve şişkinlik gibi olumsuz durumlara yol açan kabızlık, bağırsak bozuklukları arasında yaygın olarak ortaya çıkmaktadır.

ALIZUN - FEMİLİMLERİ ÖĞRETİMİ

4- Dolaşım Sistemi Sağlığı

Vücuttaki organların sağlıklı bir şekilde çalışması, dolaşım sisteminin sağlığına bağlıdır. Kalp ve damarlarda meydana gelen rahatsızlıklar, diğer doku ve organları da etkiler.

Dolaşım Sistemi Sağlığını Korumak İçin Almamız Gereken Tedbirler:

- Stres ve yorgunluktan uzak durmalıyız.
- Yeterli ve dengeli beslenmeliyiz.
- Aşırı yağlı gıdalar tüketmemeliyiz.

- Yaşımıza uygun egzersiz yapmalıyız.

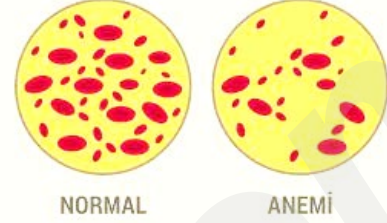
- Sigara ve alkolden uzak durmalıyız.

En sık görülen dolaşım sistemi hastalıkları: **Anemi (kansızlık), kalp krizi, varis, damar sertliği, yüksek tansiyon, hemofili (kanın pıhtılaşmaması), kalp yetmezliği ve sarılıktır.**

• Anemi (Kansızlık)

Yeterli ve dengeli beslenmediğimizde kanımızdaki alyuvar miktarında azalma olur. Genellikle demir eksikliğinde görülen bu hastalığa **anemi (kansızlık)** adı verilir.

• Kalp Krizi

Kalbe bağlı olan damarlarda meydana gelen tıkanma yüzünden ortaya çıkan kalp krizi, oldukça tehlikeli bir hastalıktır. Hastaya acilen müdahale edilmesi gerekir. Tıkanan damarın açılması ve kan dolaşımının sağlıklı olarak yapılması sağlanmalıdır.

• Varis

Varis, bacak toplardamarlarının genişlemesi, uzaması ve büklümlü hale gelmesidir.

• Hemofili

Kanda pıhtılaşma bozukluğuna yol açan kalıtsal bir hastalıktır. Bu bireylerin vücudunda oluşacak ciddi bir kanama ölümle sonuçlanabilir.

• Sarılık

Sarılık, bilirubin adı verilen maddenin kan dolaşımında normalden fazla miktarda bulunması sonucu **gözün beyaz kısmı ve derinin sarıya boyanmasıdır.**

5- Solunum Sistemi Sağlığı

Solunum sistemi organlarından en ciddi rahatsızlıkların yaşandığı organ akciğerdir. Özellikle akciğere bağlı hastalıklarda kişi yeterli miktarda oksijen alamaz. Hava kirliliği, sigara ve alkol kullanımı, asbest gibi bazı kimyasal maddeler solunum sistemi organlarının hastalanmasına yol açar.

Solunum Sistemi Sağlığını Korumak İçin Almamız Gereken Tedbirler:

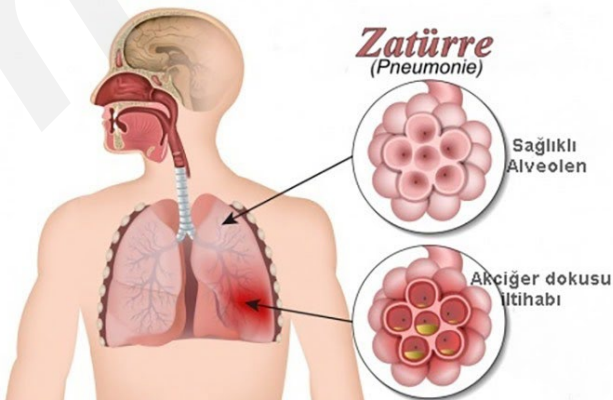
- Soluduğumuz hava temiz olmalı.
- Bulaşıcı hastalığı olan kişilerin eşyalarını kullanmamalıyız.
- Sigara ve alkol kullanmamalıyız.
- Temiz havada bol bol spor yapmalıyız.
- Mevsime uygun giyinmeliyiz.

Solunum Sistemi Hastalıkları

En sık görülen solunum sistemi hastalıkları: **zatürre, grip, astım, KOAH ile akciğer ve gırtlak kanseridir.**

• Zatürre

Akciğer dokusunun iltihaplanması ile ortaya çıkan bir hastalıktır.

Zatürre, hafif bir solunum iltihabı olabileceği gibi hastanede yoğun bakım da gerektirebilir. Çoğu hasta 2-3 hafta içinde iyileşmesine rağmen bazı durumlarda solunum yetmezliği nedeni ile ölümler sonu lanabilir. Özellikle yaşlılar zatürreye karşı daha hassastır. Öksürük, nefes darlığı; sarı, yeşil veya kanlı balgam, göğüs ağrısı, yorgunluk, üşüme ve ateş zatürrenin belirtileridir.

• Grip

Grip, insandan insana yayılan, son derece bulaşıcı bir hastalıktır.

Hastalığın belirtileri; burun akıntısı, ateş ve titreme, öksürük, kas ve eklem ağrıları, boğaz ağrısı, üst solunum yolu tıkanıklığı, bulantı, kusma ve ishaldir.

• Astım

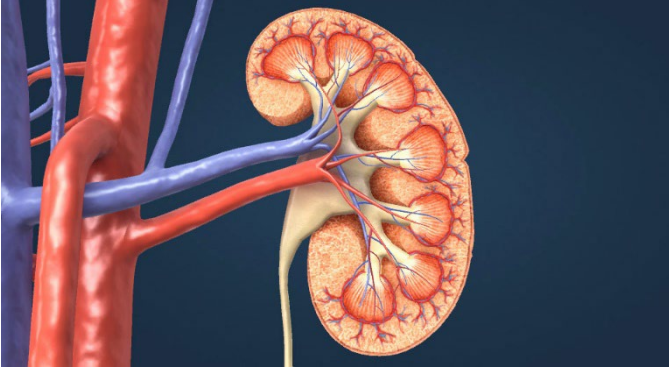
Akciğer içi hava yollarının ataklar (krizler) hâlinde gelen tıkanmaları ile kendini gösteren bir hastalıktır. Toz, duman, koku gibi uyaranlar ile insanda öksürük, nefes darlığı ve göğüste baskı hissi gibi yakınmalara neden olur.

• KOAH:

Bu hastalık özellikle sigara dumanı ve diğer zararlı gaz ve parçacıklara bağlı olarak gelişen, hava yollarının mikrobik olmayan iltihabı sonucu oluşur. KOAH, 40 yaş ve üzerindeki bireylerde görülen ve nefes darlığı, kronik öksürük ve balgam çıkarma gibi şikâyetlere neden olan tehlikeli bir hastalıktır.

7- Boşaltım Sistemi Sağlığı

Böbreklerimiz, dikkat edilmediğinde sağlığı kolayca bozulan organlarımızdandır. Kolay etkilendikleri için soğuktan korunmalıdır. Çeşitli mikropların çoğalmasına uygun ortama sahip oldukları için de vücut temizliğimize özen göstermeliyiz. İdrarın uzun süre idrar kesesinde bekletilmesi, mikropların çoğalmasına ve idrar yollarında iltihaplanmalara neden olabilmektedir.

Boşaltım Sistemi Sağlığını Korumak İçin Almamız Gereken Tedbirler:

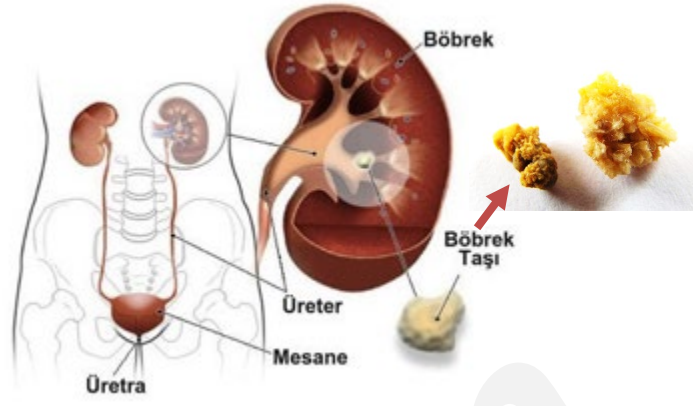
- Günde en az iki litre su tüketmeliyiz.
- Aşırı tuzlu ve baharatlı yiyeceklerden uzak durmalıyız.
- Diş çürükleri, bademcik iltihabı ve boğaz enfeksiyonu rahatsızlıkları varsa kısa sürede tedavi ettirmeliyiz.
- Vücudumuzu soğuktan korumalıyız.
- İdrarımızı uzun süre tutmamalıyız.
- Böbreklerimizi darbelerden korumalıyız.

Boşaltım Sistemi Hastalıkları

En sık görülen boşaltım sistemi hastalıkları: **Böbrek yetmezliği ve böbrek taşıdır.**

• Böbrek Taşı

Kandan süzülen kalsiyum ve azot gibi bazı minerallerin oluşturduğu suda çözünmeyen maddeler, bazen böbrekten uzaklaştırılmaz, birbirine yapışarak büyür ve böylece **böbrek taşı** oluşturur. Böbrek taşları, zamanla daha da büyüyerek tıkanıklıklara ve **çok şiddetli ağrılara** neden olur. Böbrek taşı, aşırı D vitamini tüketimi ve idarı uzun süre tutmaktan dolayı da oluşabilir.

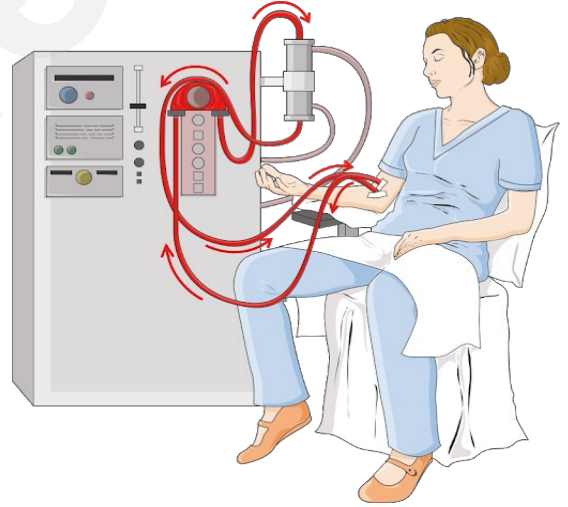

Böbrek taşları ses dalgalarıyla kırılarak tedavi edilebileceği gibi ameliyatla da alınabilir.

• Böbrek Yetmezliği

Böbreklerin görevlerini yerine getirememesi **böbrek yetmezliği** olarak adlandırılır. Sağlıklı bir tek böbrek bile iki böbreğin yaptığı tüm görevleri yerine getirebilir. Bu nedenle böbrek yetmezliği hastası, çoğu zaman her iki böbreğinin de görevlerini yapamaz hâle gelmesiyle hasta olduğunu fark eder.

Böbrek yetmezliği durumunda zararlı maddeleri kandan uzaklaştırmak için hastalara **diyaliz** uygulanır.

Diyaliz makinesi ve diyaliz işlemi

Diyaliz işlemi böbrek yetmezliği için kesin çözüm değildir; böbrek yetmezliği sorununu ortadan kaldırmak için kesin çözüm **böbrek naklidir.**

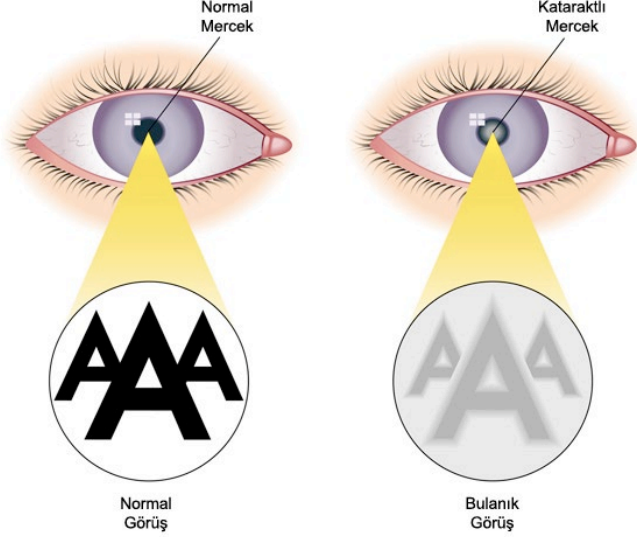

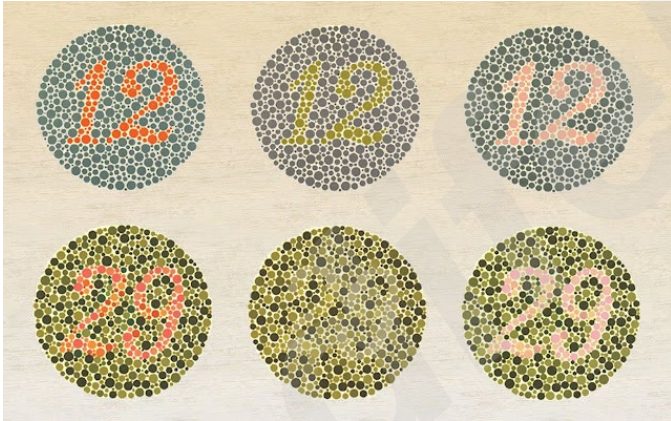
8- Duyu Organlarının Hastalıkları

a) Göz Hastalıkları

• Göz merceğinin saydamlığını kaybederek, matlaşıp saydamlığını yitirmesi **katarakt** olarak adlandırılır. Katarakt olan kişiler, nesnelere buğulu bir camın arkasından bakıyor gibi görürler.

• Kırmızı ve yeşil renkleri başta olmak üzere renkleri birbirinden ayırt edememe göz kusuru **renk körlüğü** olarak bilinir.

Renk körlüğü teşhis şeması

b) Kulak Hastalıkları

• Kulak yolunun tıkanması, kulak zarı sertleşmesi (doğuştan gelir ve işitme kaybına sebep olur), kulak zarının delinmesi, kulak kemiklerinin kaynaşması ve kulak yolu iltihapları kulak hastalıklarıdır.

c) Deri Hastalıkları

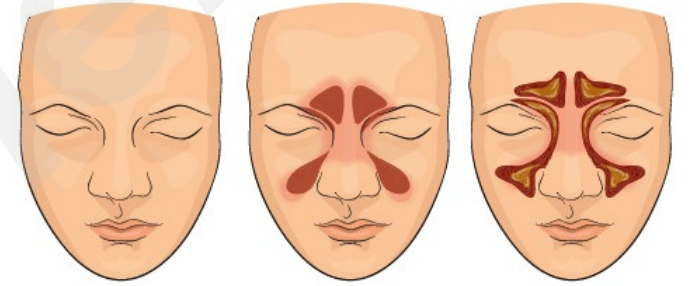
• Egzama, kurdeşen, uyuz, mantar, sivilce, deri kanseri, sedef gibi hastalıklar da deride görülen hastalıklardır.

Egzama

d) Burun Hastalıkları

• Kafatasında burun boşluklarının etrafındaki kemiklerin içerisinde bulunan sinüs boşluklarının iltihaplanması sonucu **sinüzit** hastalığı oluşur.

Sinüzit

Burun kanaması, burun kırığı ve saman nezlesi gibi hastalıklar da burunda görülen hastalıklardır.

e) Dil Hastalıkları

• Tat alma organımız dilde, dil iltihaplanması, tat körlüğü, dil büyümesi ve dil kanseri gibi hastalıklar görülebilir.

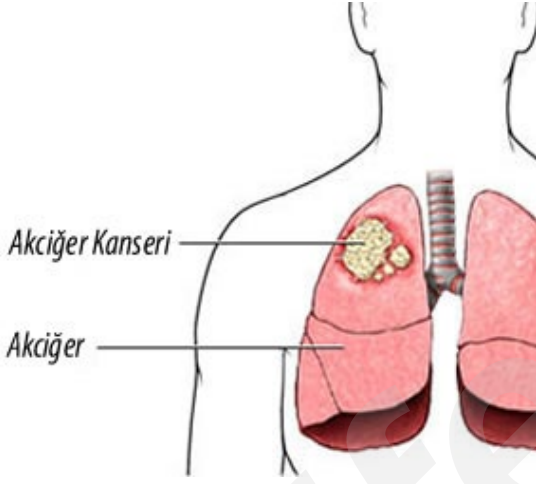
Dil iltihabı

ALİ UZUN - FEMBİLİMLERİ ÖĞRETİMİ

Kanser

Çağımızın hastalığı olan kanser, maalesef ülkemizde ve dünyada en çok ölüme neden olan hastalıklar içerisinde yer almaktadır. **Kanser**, bir organ veya dokudaki hücrelerin düzensiz olarak bölünüp çoğalmasıyla ortaya çıkan kitlelere denir. En sık görülen kanser türleri; **akciğer, meme, kolon ve lösemidir.**

Kanserin sebebi henüz kesin olarak bilinmemekle birlikte

- Sigara ve alkol kullanımı
- Uzun süre ve öğle saatlerinde güneş altında kalma
- Aşırı dozda röntgen ışınına maruz kalma
- Bazı kimyasal maddelere (katran, benzin, boya maddeleri, asbest vb.) maruz kalma
- Bazı virüslerin insan vücudu ile teması
- Hava kirliliği
- Radyasyona maruz kalma
- Kalıtsal faktörler
- Kötü beslenme alışkanlığı gibi etkenler

kansere yol açmaktadır.

Erken tanı ve koruyucu tedbirler sayesinde birçok kanser türü önlenebilmekte veya iyileştirilebilmektedir. Bunun için yapılması gereken; kansere yakalanmadan koruyucu tedbirleri almak, düzenli aralıklarla kanser taraması yaptırmak ve tümörü erken evrede yakalayarak henüz ilerlemeden yok etmektir.

Kanserde yaygın olarak kullanılan tedavi yöntemleri **cerrahi tedavi, ışın tedavisi (radyoterapi) ve kemoterapidir.** Bu tedavi yöntemleri tek başına veya birlikte uygulanmaktadır. Sağlıklı bir yaşam ile bazı kanser türlerinin önüne geçilebilir.

Alkol ve Sigara

Sigara ve alkol tüketimi, ülkemizde ve dünyada insan sağlığını tehdit eden önemli bir sorundur. Günümüzde sigara ve alkol kullanımının insan sağlığına olan zararları, çeşitli araştırmalarla ortaya konmuştur. Bu maddeleri kullanmak, kanser başta olmak üzere birçok hastalığa yakalanma riskini artırmaktadır.

Sigara, nargile, pipo içmek veya bunların dumanını solumak; zamanla kişide psikolojik ve fiziksel bağımlılık oluşturur. Tütün ürünlerinde 4000'den fazla kimyasal madde bulunmaktadır. Bunların arasında **bağımlılık yapan madde ise nikotindir.**

Sigara Kullanmak

- Kalp ve damar hastalıklarına
- Bronşların daralması sonucu akciğer rahatsızlıklarına ve KOAH'a
- Damarlarda tıkanma ve buna bağlı felçlere
- Midede gastrit, ülser ve kansere
- Ciltte sararma, kırıxıklık ve kansere
- Ağız kokusu ve dişlerde sararmaya
- Gebelikte erken doğum ve buna bağlı olarak çeşitli gelişim bozukluklarına, doğum sonrası ise anne sütünün kesilmesine yol açmaktadır.

Alkol Kullanmak

- Yemek borusu, gırtlak, mide ve pankreas kanserlerine
- Doğru düşünme, karar verme ve hareket etme gibi beynin işlevlerinin bozulmasına
- Uyku bozuklukları, baş ağrısı, göz tahribatına
- Kalp ve kan dolaşımı hastalıklarına
- Kan pıhtılaşmasını engellemeye
- Karaciğerde ağır hasara yol açmaktadır.

ALİ UZUN - FEMBİLİMLERİ ÖĞRETMENİ

İlk Yardım

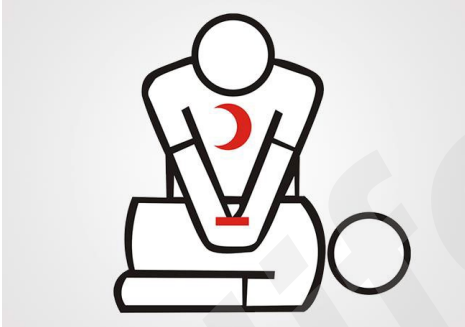
Herhangi bir kaza ya da yaşamı tehlikeye düşüren bir durumda ilk yardım yapılması gerekebilir. Sağlık görevlileri gelene kadar hasta ve yaralı kişilere ani olarak yapılan yardıma **ilk yardım** denir.

Yerinde ve doğru ilk yardımın öncelikleri;

1. Yaşamın kurtarılması ya da durumun daha kötüye gitmesini önlemek,
2. Acının azaltılması,
3. Engelli olmayı önlemek,
4. Yaşam kalitesidir.

İlk yardım konusunda eğitim ve sertifika almış kişilere **ilk yardımcı** denir.

İlk yardımı yapan kişi bilgi ve becerisini yaşam kurtarmak ve korumak için kullanır. İlk yardım eğitimi, ilk yardım konusunda uyulması gereken yol ve yöntemleri öğreten ve hiç ekipman gerekmeyen programlardır.

İlk yardım eğitimleri

İlk yardım eğitimleri sonrasında başarılı olan kişilere **ilk yardım sertifikası** verilir.

İlk yardım sertifikalarının unutulmuş bilgilerin hatırlanması, yeni gelişmeler hakkında bilgi sahibi olunması amacıyla güncellenmesi gerekmektedir. İlk yardım hizmetleri, hasta ve yaralılara ayırım yapmaksızın uygulanır.

İlk Yardım Temel Uygulamaları Nelerdir?

K KORUMA   B BİLDİRME   K KURTARMA

AKLINDA BULUNSUN

İlk yardım eğitimi alınmamışsa asla hastaya veya yaralıya dokunulmamalı ve o kişi yerinden kimildatılmamalıdır.

Organ Bağıışı

Doku ve organ bağıışı; 18 yaşından büyük sağlıklı kişilerin, bazı doku ve organlarının, ölümleri hâlinde bu doku ve organlara ihtiyacı olan kişilere nakledilmesine izin vermesidir.

Çok sayıda hasta hayatını sürdürebilmek için doku ve organ bağıışı beklemektedir. Ülkemizde çeşitli kurum ve kuruluşlar organ bağıışı kampanyaları düzenleyerek toplumu bilinçlendirmeye çalışmaktadır. Bu kampanyalarla bilinçlenen insanlar, **öldükleri zaman doku ve organlarının hastalara nakledilmesini** istemektedir. Aynı şekilde, **kaza sonucu ölen kişinin yakınları, ölen yakınlarının sağlam doku ve organlarını bağıışlayarak** birçok hastayı ölümden kurtarabilmektedir. Organ bağıışı konusunda toplumsal bilinci yükseltmek hepimizin görevi olmalıdır.

ALİ UZUN - FEM BİLİMLERİ ÖĞRETMENİ

Organ Nakli

**AYSU 11 YAŞINDA
YENİDEN DÖĞDÜ
BÖBREK
BULUNDU
HAYATA
TUTUNDU**

Tedavisi mümkün olmayan hastalıklar nedeniyle görev yapamayacak kadar hasar gören organların yerine, canlı veya ölüden alınan yeni, sağlam organ parçasının veya tüm organın konularak hastanın tedavi edilmesi **organ nakli** olarak adlandırılır.

Organ nakli ameliyatı

Organ taşıma çantası

Organ nakli olayında yeni, sağlam organa ihtiyacı olan hasta **alıcı**, vücudundan organ alınan kişi **verici** olarak adlandırılır. Verici, yaşayan kişi veya kadavra (ölü insan vücudu) olabilir. Kadavradan organ nakli için, ölü kişinin önceden kendisinin ya da ölümünden sonra yakınlarının organ bağıışında bulunmuş olması gerekir.

Günümüzde en çok nakli yapılan organ ve dokular; böbrek, karaciğer, kalp, akciğer, pankreas, kornea, kemik iliği ve kemiktir.

Bağıışlanan her organ
yeni bir hayattır

T.C. Sağlık Bakanlığı

ORGAN VE DOKU BAĞIŞ KARTI

Ölümümden sonra bir başkasının yaşamasına yardımcı olmak istiyorum

2238 sayılı kanuna uygundur.

İNSTAGRAMDA BİZİ TAKİP EDİN

fenkusagi

Instagram

**Öğretmenler için
facebook
grubumuz**

**FEN
KUŞAĞI**

**Öğrenciler için
facebook
grubumuz**

**FEN
PINARI**

